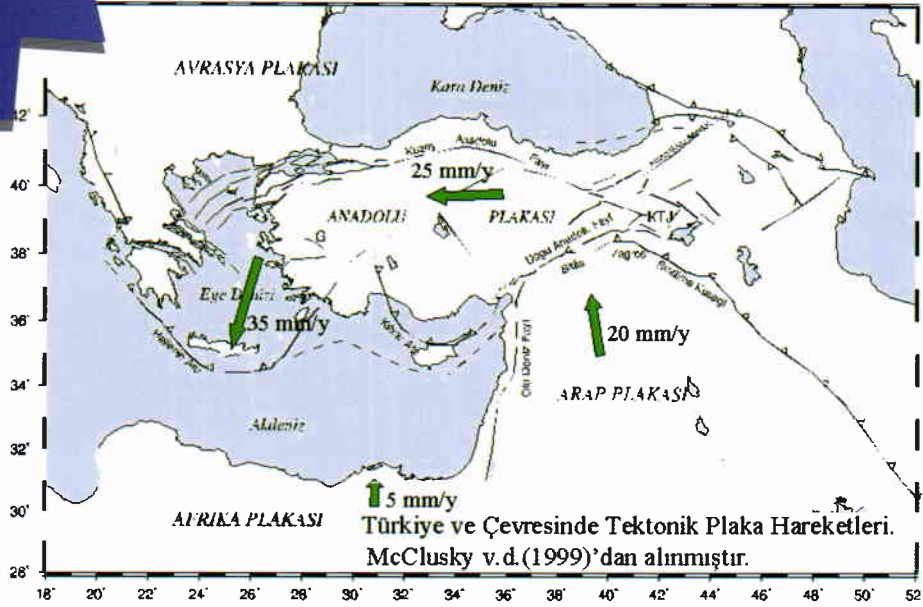

TÜRKİYE VE ÇEVRESİNDEKİ YERKABUĞU HAREKETLERİ

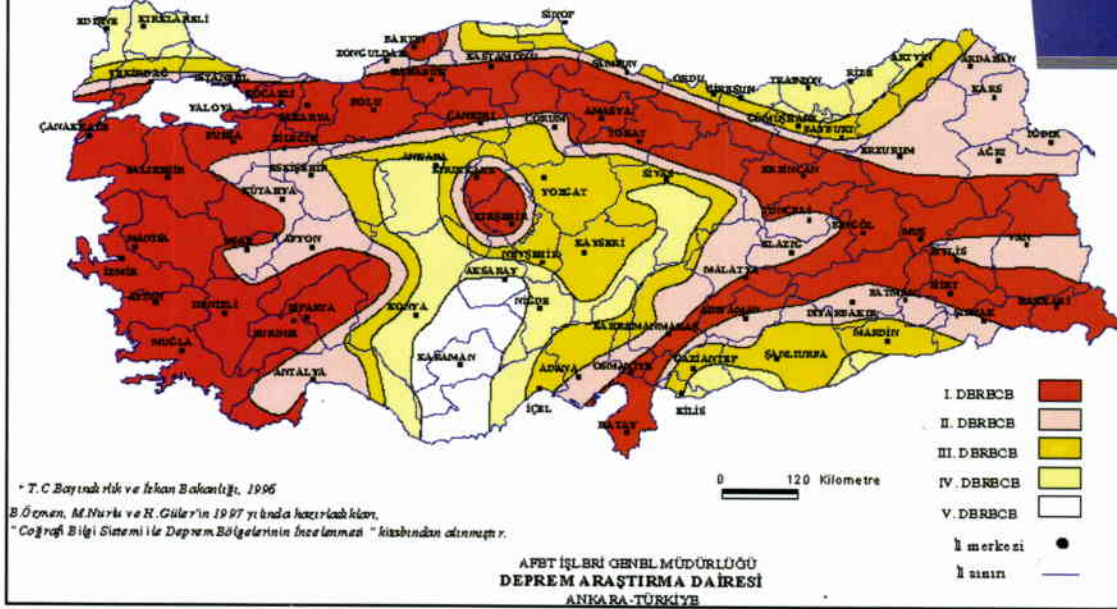
Ülkemiz yerkabuğu hareketleri açısından dünyada benzeri az bulunan doğal bir laboratuvardır. Yerkabuğu hareketlerinin nedenlerini anlamak için, bulunduğumuz coğrafyanın tektonik yapısına kısaca göz atmak yararlı olacaktır.

Ülkemiz üzerinde bulunduğu Anadolu Plakası, kuzeyde Avrasya Plakası, güneyde Afrika ve Arap Plakaları, doğuda Doğu Anadolu Bloğu ve batıda Ege Bloğu tarafından çevrilmiştir. Avrasya Plakasının hareket etmediği kabul edildiğinde: Afrika plakası yılda 5 milimetrelilik bir hızla kuzeye doğru, Arap Plakası 20 milimetre yıllık hızla yine kuzeye doğru hareket etmekte ve Anadolu Plakasını Avrasya Plakasına doğru sıkıştırmaktadır. Bunun sonucunda Anadolu Plakası 25 milimetrelilik yıllık bir hızla batıya doğru hareket etmektedir. Anadolu Plakasının batı yönündeki bu hareketi ile Ege Bloğu; Rodos-Girit Adaları ile Mora Yarımadasının güneyini izleyen Hellenik Yay boyunca Afrika Plakasının üstüne yıllık 35 milimetrelilik bir hızla binmektedir. Doğuda ise Kars-Erzincan-Van-Hakkari arasında kalan Doğu Anadolu Bloğu; Kuzey doğu yönünde Kafkasya'ya doğru yılda 12 milimetrelilik bir hızla ilerlemektedir.

16 TEMMUZ 1990
FİLİPİNLERDE,
MERKEZ ÜSSÜ
CABANATUAN
KENTİ OLAN M=7.7
BÜYÜKLÜĞÜNDEKİ
DEPREMDE EN AZ 2
BİN KİŞİ ÖLDÜ, 3 BİN
500 KİŞİ YARALANDI.
DEPREM SONUCU
148 BİN KİŞİ EVSİZ
KALDI.

Türkiye'nin Deprem Bölgeleri Haritası

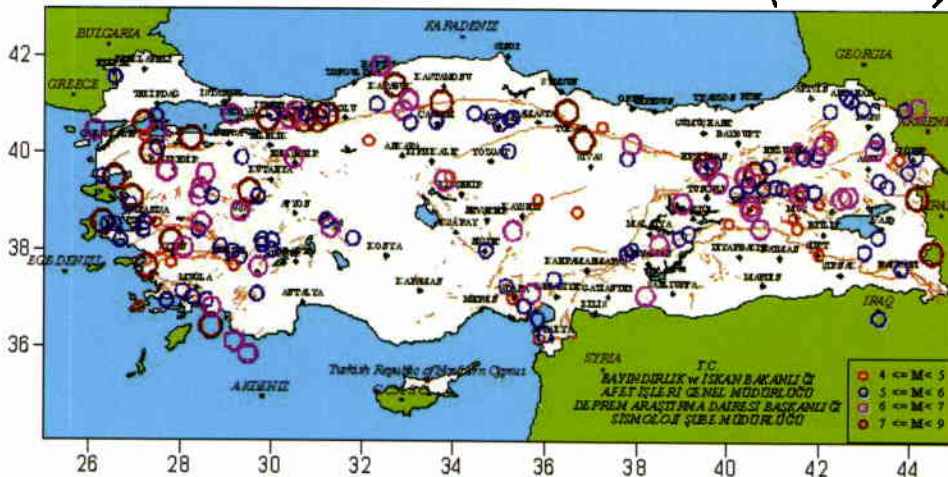
Dünyanın oluşumundan beri, sismik yönden aktif olan bölgelerde depremlerin ardışıklı olarak olduğu ve sonucunda da milyonlarca insanın ve binanın yok olduğu bilinmektedir.

Yurdumuz dünyanın en aktif deprem kuşaklarından birinin üzerinde bulunmaktadır. Yurdumuzda; geçmişte birçok yıkıcı deprem olduğu gibi, gelecekte de sık sık oluşacak depremlerle büyük can ve mal kaybına uğrayacağımız bir gerçektir.

Deprem Bölgeleri Haritası'na bakıldığında; yurdumuzun %92'sinin deprem bölgeleri içerisinde olduğu ve nüfusumuzun %95'inin deprem tehlikesi altında yaşadığı görülmektedir. Ayrıca büyük sanayi merkezlerinin %98'i ve barajlarımızın %93'ünün deprem riski yüksek alanlarda olduğu bilinmektedir.

Son 58 yıl içerisinde depremlerden, 58.202 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 122.096 kişi yaralanmış ve yaklaşık 411.465 bina yıkılmış veya ağır hasar görmüştür. Sonuç olarak denilebilir ki, depremlerden her yıl ortalama 1.003 vatandaşımız ölmekte ve 7.094 bina yıkılmaktadır.

TÜRKİYE' DE HASAR YAPAN DEPREMLER (1900-2005)

190 DEPREM	ÖLÜ	YIKIK	YILLIK ORTALAMA ÖLÜ SAYISI	881
GENEL TOPLAM	92.475	554.865	YILLIK ORT. YIKILAN BINA SAYISI	5284

DEPREM REHBERİ

TÜRKİYE'DE DEPREM KRONOLOJİSİ (1900 - 2005)

Not: Bu tabloda
büyüklükleri $M=5$ ve
daha büyük olan
depremlere yer
verilmiştir.

17 Ağustos 1999
Marmara Depremi'ndeki
ölü ve yaralıları ile ilgili
rakamlar 19.10.1999
tarihli Başbakanlık Kriz
Yönetim Merkezi
açıklamasından
alınmıştır.

12 Kasım 1999 Düzce
Depremi'ndeki ölü ve
yaralıları ile ilgili rakamlar
02.02.2000 tarihli
Başbakanlık Kriz
Yönetim Merkezi
açıklamasından
alınmıştır.

Sıra No	Tarih	Enlem	Boylam	Ms	Can Kaybı	Yıkık veya Ağır H.
1	07.12.1900	40,28	43,26	5,9	140	2000
2	11.08.1901	40,03	41,53	6,1		10000
3	03.09.1902	40,65	33,60	5,6	4	3000
4	28.04.1903	39,10	42,50	6,7	2626	4500
5	28.04.1903	39,14	42,65	6,3	3560	12000
6	28.05.1903	41,12	42,70	5,8	1000	8000
7	12.04.1905	39,00	39,00	6,8		15
8	02.10.1905	39,90	37,80	5,8		1500
9	08.09.1912	40,60	27,20	7,3	216	5540
10	10.04.1914	38,00	30,00	5,1	400	1700
11	24.01.1916	40,27	36,83	7,1	500	5000
12	18.11.1919	39,60	27,70	6,9	3000	16000
13	13.05.1924	40,00	42,00	5,3	50	700
14	13.09.1924	39,96	41,94	6,9	310	4300
15	08.07.1925	38,10	29,80	5,9	3	2043
16	18.03.1926	35,84	29,50	6,9	27	190
17	02.08.1926	36,80	27,10	4,7	2	598
18	22.10.1926	40,94	43,88	5,7	355	1100
19	31.03.1928	38,18	27,80	7,0	50	2100
20	18.05.1929	40,20	37,90	6,1	64	1357
21	05.06.1930	37,98	44,48	7,2	2514	3000
22	19.07.1933	38,19	29,79	5,7	20	200
23	15.12.1934	38,85	40,55	4,9	12	200
24	05.01.1935	40,09	43,22	6,2	200	1300
25	01.04.1935	40,40	27,49	6,7	5	600
26	23.03.1936	39,00	42,00	4,5		100
27	19.04.1938	39,44	33,79	6,6	149	3860
28	16.12.1938	39,52	33,91	4,8		300
29	22.09.1939	39,07	26,94	7,1	60	1235
30	21.11.1939	39,82	39,71	5,9	43	500
31	26.12.1939	39,80	39,51	7,9	32962	116720
32	20.02.1940	38,40	35,30	6,7	37	530
33	13.04.1940	40,04	35,20	5,6	20	1250
34	01.10.1940	38,00	34,70	5,0	58	586
35	23.05.1941	37,07	38,21	6,0	2	500
36	09.10.1941	39,45	43,32	5,9	194	600
37	11.12.1941	39,74	39,43	5,9	15	500
38	13.12.1941	37,13	28,06	5,7		400
39	12.02.1942	40,60	35,00	5,9	26	300
40	12.11.1942	40,76	34,83	5,9	25	816
41	15.11.1942	39,55	28,55	6,1	7	1262
42	21.11.1942	40,82	34,44	5,5	7	448
43	20.12.1942	40,87	36,47	7,0	3000	32000
44	20.06.1943	40,85	30,51	6,6	336	2240
45	26.11.1943	41,05	33,72	7,2	2824	25000
46	02.01.1944	41,41	32,69	7,2	3959	20865
47	04.05.1944	40,84	31,12	5,6	30	900
48	10.06.1944	39,48	26,56	7,0	27	1158
49	25.06.1944	38,79	29,31	6,2	21	3476
50	02.10.1944	41,00	32,30	5,4		900
51	20.03.1945	37,11	35,70	6,0	10	650
52	29.07.1945	38,00	43,00	5,8	12	2000
53	20.11.1945	36,63	43,33	5,8		1000
54	21.12.1945	38,04	28,08	6,8	190	400
55	21.02.1946	38,24	31,79	5,6	2	509
56	31.05.1946	39,29	41,21	5,7	839	1986
57	02.05.1949	39,89	29,35	5,2		150
58	23.07.1949	38,57	26,29	7,0	1	824
59	17.08.1949	39,60	40,60	7,0	450	3000
60	02.04.1950	39,50	40,60	4,6	20	100
61	04.08.1951	36,58	35,85	5,7	6	13
62	13.08.1951	40,88	32,87	6,9	52	3354
63	01.03.1952	39,95	41,67	5,8	133	701
64	22.10.1952	37,25	35,15	5,9	10	511
65	05.02.1953	38,51	26,55	5,1		73
66	18.03.1953	39,99	27,36	7,4	265	9670
67	18.06.1953	41,55	26,55	5,1		323
68	09.07.1953	41,09	33,01	6,4	2	230
69	16.07.1955	37,65	27,26	7,0	23	470
70	20.02.1956	39,89	30,49	6,4	2	1219
71	25.04.1957	36,42	28,68	7,1	67	3100
72	26.05.1957	40,67	31,00	7,1	52	4201

Sıra No	Tarih	Enlem	Boylam	Ms	Can Kaybı	Yıkık veya Ağır H.
91	03.07.1966	39,20	41,60	5,6	14	1100
92	04.07.1966	37,00	35,30	4,8		100
93	19.08.1966	39,17	41,56	6,9	2394	20007
94	07.12.1966	39,17	41,56	4,0	12	90
95	04.07.1967	37,40	36,20	5,3		91
96	22.07.1967	40,67	30,69	7,2	89	5569
97	26.07.1967	39,54	40,38	6,2	97	1282
98	30.07.1967	40,70	30,40	6,0	2	
99	09.03.1968	41,81	32,39	6,5	29	2073
100	24.09.1968	39,20	40,20	5,1	2	
101	14.01.1969	36,11	29,19	6,2		42
102	03.03.1969	40,08	27,50	5,7	1	20
103	23.03.1969	39,10	28,40	6,1		1100
104	25.03.1969	39,25	28,44	6,0		1826
105	28.03.1969	38,55	28,46	6,6	41	4372
106	04.06.1969	38,50	26,40	5,6		443
107	07.02.1970	38,80	36,70	4,8	1	150
108	28.03.1970	39,21	29,51	7,2	1086	9452
109	19.04.1970	39,10	29,70	5,9		41
110	23.04.1970	39,10	28,70	5,7		150
111	22.05.1971	38,85	40,52	6,7	878	5617
112	05.12.1971	37,64	29,72	6,2	57	1389
113	22.03.1972	40,40	42,20	4,7		100
114	26.04.1972	39,50	26,30	5,0		400
115	16.07.1972	38,30	43,30	5,2	1	400
116	02.01.1974	38,55	27,22	5,2	2	47
117	27.03.1975	40,45	26,12	6,4	7	980
118	09.06.1975	38,47	40,72	6,9	2385	8149
119	04.02.1976	39,91	43,76	4,8	5	236
120	25.03.1976	40,95	42,96	5,1	2	762
121	30.04.1976	41,20	42,60	5,0	4	300
122	19.08.1976	37,67	29,17	4,9	4	887
123	24.11.1976	39,12	44,16	7,2	3840	9552
124	25.03.1977	38,58	40,03	4,8	8	210
125	26.03.1977	39,34	43,50	5,2	8	842
126	12.09.1977	38,56	27,47	4,8		11
127	16.12.1977	38,40	27,19	5,3		40
128	14.06.1979	38,92	26,89	5,9		22
129	30.06.1981	36,17	35,89	4,4		2
130	27.03.1982	39,23	41,90	5,2		424
131	07.05.1983	40,33	27,21	4,9	3	85
132	30.10.1983	40,20	42,10	6,8	1155	3241
133	18.09.1984	40,90	42,24	5,9	3	187
134	05.05.1986	37,95	37,80	5,8	8	824
135	06.06.1986	38,01	37,91	5,6	1	1174
136	12.07.1988	40,96	44,16	6,9	4	546
137	13.03.1992	39,68	39,56	6,8	653	6702
138	10.01.1995	38,18	30,02	5,9	94	4909
139	14.08.1996	40,73	35,28	5,4		707
140	14.08.1996	40,70	35,22	5,2		
141	22.01.1997	36,25	36,00	5,5		
142	13.04.1998	39,32	41,05	5,0		69
143	27.06.1998	36,85	35,55	5,9		10675
144	14.12.1998	39,04	35,84	4,7		45
145	17.08.1999	40,70	29,91	7,4	17408	66491
146	13.09.1999	40,80	30,03	5,7		
147	20.09.1999	40,74	27,46	5,0		
148	12.11.1999	40,79	31,21	7,2	845	15389
149	06.06.2000	40,63	33,03	5,9	12	2456
150	22.08.2000	40,25	32,13	4,8		
151	23.09.2000	40,79	30,76	5,2		
152	15.12.2000	38,60	31,20	5,6	6	250
153	03.02.2002	38,46	31,30	6,1	42	4401
154	27.01.2003	39,41	39,80	6,4	1	67
155	10.04.2003	38,19	26,69	5,6		
156	01.05.2003	38,94	40,51	6,1	184	7800
157	09.06.2003	40,17	27,91	5,0		
158	13.07.2003	38,27	38,95	5,7		
159	23.07.2003	38,14	28,83	5,3		
160	26.07.2003	38,12	28,90	5,1		
161	26.07.2003	38,06	28,89	5,5		
162	26.07.2003	38,08	28,82	5,0		

19 EYLÜL 1985, MEKSİKA'DA, $M=8.1$ BÜYÜKLÜĞÜNDE MEYDANA GELEN DEPREMDE
12 BİN İNSAN ÖLDÜ, 40 BİN KİŞİ YARALANDI.